

Som du spørger, får du svar

Vi gør det alle sammen: Taler forbi hinanden. Ofte uden at opdage det. Det store spørgsmål er, om vi overhovedet kan forstå hinanden. Samtalefilosof Marie Lund om at stille spørgsmål.

ELSE BOELSKIFTE | else.boelskifte@jp.dk

Alt for tit finder vi ikke ud af, hvad den, vi taler med, egentlig har i tankerne. Det sker, fordi vi spørger eller kommenterer ud fra en forestilling om, at vi godt ved det i forvejen. Ved at spørge på en åben måde kan man opnå ny indsigt, begge kan få et anderledes perspektiv på en sag og komme tættere på hinanden.

Det mener samtalefilosof Marie Lund, og det demonstrerer hun gennem en række eksempler, som bygger på hendes egne erfaringer.

Ombygning af garagen

Fru Hansen til hr. Hansen:

»Det er over et år siden, at din bror lovede at hjælpe dig med at bygge garagen om.«

Forløb 1

... Fru Hansen fortsætter: »Jeg fatter ikke, hvorfor du ikke tager dig sammen til at ringe til ham.«

Hr. Hansen: »Det er ikke så enkelt...«

Fru Hansen: »Jeg er ved at blive vanvittig over, at du ikke gør noget ved det.«

Forløb 2

Fru Hansen fortsætter: »Hvad er det egentlig, der holder dig tilbage fra at ringe til din bror?«

Hr. Hansen: »Jeg har stadig ikke helt fundet ud af, hvordan garagen skal indrettes. Peter er god til at få noget fra hånden, men han kan ikke hjælpe med idéer til gode løsninger.«

Fru Hansen: »Så i virkeligheden har du brug for at snakke med én, der er god til at få idéer først? Kender vi mon nogen, der kan det?«

Marie Lunds kommentar:

»I det første eksempel prøver fru Hansen at få spurgt, hvorfor der ikke sker noget, men får i stedet udtrykt sig konstaterende og fordømmende. I det andet eksempel spørger hun åbent og får nu et overraskende svar, som tilmed kan pege frem mod en løsning. Med spørgsmålet hjælper hun sin mand med at komme videre og hjælper sam-

MARIE LUND

Født 1972.

Cand.mag. fra Aarhus Universitet med filosofifag som hovedfag 2004.

Uddannet til filosofisk praktiker i Oslo 2005-2009. Bosiddende i Tilst ved Århus.

Har siden 2010 tilbudt personlige samtaler i sit firma Samtalefilosoffen.

Interviewet til flere radioudsendelser om at gå til filosof, bl.a. 'Eksistens' på P1.

tidig sig selv til at forstå ham bedre. Parret får en god dialog.«

Drivhuset

Ida til sin veninde: »Jeg har længe ønsket mig et drivhus, og jeg har fået penge til det i fødselsdagsgave. Nu er jeg bare kommet i tvivl om, om jeg egentlig vil have det. Jeg synes, havearbejde er dejligt afslappende, men jeg ved alligevel ikke, om jeg orker.«

Forløb 1

Veninden er straks klar med en god idé:

»Hvad med at indrette drivhuset uden planter, men i stedet med en liggestol og et cafébord, så du kan sidde derinde og slappe af?«

Forløb 2

Veninden: »Hvad lavede du sidste gang, du slappe godt af?«

Ida: »Da gik jeg rundt og rev blade sammen og klippede stauder. Det var dejligt at være aktiv, men i mit eget tempo. Og jeg bestemte selv, hvad der skulle laves.«

Efter en længere snak med veninden konkluderer hun:

»Jeg skal have det drivhus, men det skal først være til næste år.«

Marie Lunds kommentar:

»Veninden er sikker på, at hun ved, hvad afslapning er, så hun overhører, at Ida forbinder afslapning med aktivitet.

Ud af hendes anderledes spørgsmål i forløb 2 bliver veninden klogere på, hvad Ida forstår ved afslapning. Hun lærer derved Ida bedre at kende og bliver klar over, at man kan slappe af ved at være aktiv. Og Ida erkender, fordi hun bliver spurgt, at hun egentlig slapper af ved at være aktiv på sine egne betingelser.

Derfor kan hun både konkludere, at hun faktisk gerne vil have et drivhus, og at hun vil tage sig god tid til at få det anskaffet. De to kvinder finder ny viden sammen til begejstring for begge.«

Bryllupsgæsterne

Brudens onkel Ole: »Jeg forstår ikke, at Enhedslisten kan blive ved med at stille de samme forslag igen og igen. De får jo aldrig noget af det igenem.«

Forløb 1

Gommens gamle studiekammerat Sven: »Tja... (vender sig til hele bordet:) Nå, skal vi ikke have en skål?«

Forløb 2

Sven: »Hvad er det, du ikke forstår ved det?«

Onkel Ole: »Det der med at blive ved med at kæmpe for noget, som bare ikke vil lykkes. Det ville jeg ikke kunne.«

Sven: »Så du er på en måde imponeret over, at de holder ved?«

Onkel Ole: »Ja, hvis man aldrig har nogen succesoplevelser, hvordan kan man så blive ved?«

Marie Lunds kommentar:

»Gommens studiekammerat gætter på, at det formentlig vil være uinteressant og trættende at høre på, hvad onkel Ole har at sige. Sven forventer, at onkel Ole nok er en gammel konservativ mand, der bare rakker ned på alt venstreorienteret. Derfor fravælger Sven dialogen.

Ved i stedet at spørge, hvad det er, onkel Ole undrer sig over, viser det sig, at hans fordom er helt forkert.

Nu bliver Sven interesseret, og der kommer en samtale ud af det om, hvordan man kan blive ved, selv om noget har svært ved at lykkes, og hvornår det måske er bedst at give op.

Min pointe er, at selv om vi aldrig bliver sikre på, om vi har forstået hinanden tilbunds, så kan vi som regel komme tættere på ved simpelthen at prøve at spørge – og samtidig hjælpe den anden til at forstå sig selv bedre.

Åbne spørgsmål fører ofte til overvejelser og svar, som forbløffer både spørger og svarer og knytter dem sammen i en ny, fælles forståelse,« siger hun.